

Milieufederatie Noord-Holland
Rapport inzake de
Jaarrekening 2016

Inhoudsopgave

Rapport

Jaarbericht 2016

Bestuursverslag	
Bestuursverslag	3
Jaarrekening	
Balans per 31 december 2016	11
Staat van Baten en Lasten over 2016	12
Kasstroomoverzicht	14
Toelichting op de balans en staat van Baten en Lasten	15
Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen	18
Toelichting op de onderscheiden posten van de balans	19
Toelichting op de onderscheiden posten van de staat van Baten en Lasten	22
Specifieke toelichting bezoldiging directie	27
Ondertekening van de jaarrekening	29
Controleverklaring	29
Bijlagen	
Begroting 2017	34

BESTUURSVERSLAG 2016

Algemene informatie

Dit is de jaarrekening van de vereniging Milieufederatie Noord-Holland, statutair gevestigd te Bergen. Kantoor houdend te Zaandam.

Missie

De Milieufederatie Noord-Holland is het netwerk van en voor de lokale organisaties die zich inzetten voor een beleid dat natuur, landschap en milieu in Noord-Holland herstelt, beschermt en versterkt. Tegelijkertijd bevordert de Milieufederatie duurzame productie en consumptie. Daarbij draagt zij op deskundige, kritische en creatieve wijze bij aan de kwaliteit van de besluitvormingsprocessen van het openbaar bestuur en bij bedrijven. Bovendien informeert de Milieufederatie burgers in de energieke samenleving waardoor kennis wordt verspreid en de meningsvorming wordt versterkt.

Doel en werkwijze

De belangrijkste pijler van de Milieufederatie zijn de 110 aangesloten ledenorganisaties. Deze leden streven doelen na die aansluiten bij bovengenoemde doelstellingen van de Milieufederatie. De professionele medewerkers van de Milieufederatie ondersteunen deze organisaties bij procedures en met vooral inhoudelijke adviezen. Vaak is er sprake van uitgebreide en gestructureerde samenwerking.

Statutair doel van de Milieufederatie Noord-Holland is het leveren van een bijdrage aan de bescherming van natuur, landschap en milieu en van cultuurhistorische, archeologische en aardkundige waarden in de provincie Noord-Holland. Waar nodig, wordt ook ingegaan op oorzaken die buiten de provinciegrenzen zijn gelegen.

Hiertoe draagt de Milieufederatie, samen met haar leden en andere organisaties, informatie en ideeën aan om een duurzaam, natuur- en milieuvriendelijk beleid tot stand te brengen.

Leden, donateurs en vereniging

Het aantal aangesloten organisaties bedroeg op 31 december 2016 110. Het aantal donateurs bedroeg op 31 december 2016 60.

De Algemene Ledenvergaderingen in 2016 vonden plaats op 11 februari, 16 juni en 10 november, te Zaandam.

De vergadering van 16 juni heeft het jaarverslag 2015 en de jaarrekening 2015 goedgekeurd.

Bestuur en directie

Het algemeen bestuur van de vereniging Milieufederatie Noord-Holland bestond bij aanvang 2016 uit voorzitter mw. dr. M.C. van Schendelen, dhr. Xander Müller, penningmeester en de leden drs. A.C.G. Kappenburg, prof. dr. J. Sevink en J. Wentink. De termijn van de heer Sevink is op 11 februari verlengd.

Het bestuur heeft in 2016 7 maal vergaderd. De belangrijkste onderwerpen die aan de orde zijn

geweest, waren onder andere het verslag 2015, De voortgang in 2016, de continuïteit van de organisatie in 2016 en 2017, de financiële positie van de organisatie en mogelijkheden van acquisitie. Directeur was de heer J.W.F. van de Pol. De beloning van de directeur is toegelicht in het onderdeel 'Bezoldiging directie' van de jaarrekening.

Taakverdeling bestuur en directie

De directie is verantwoordelijk voor de dagelijkse leiding van de werkorganisatie in Zaandam, de wisselwerking met de leden en de contacten met relevante spelers in Noord-Holland en daarbuiten. Het bestuur fungeert als een "bestuur op afstand" en geeft de kaders aan waarbinnen de directie mandaat tot handelen heeft. In het bestuur zijn portefeuilles verdeeld. Het betreft de volgende onderwerpen: Personeel, Organisatie, Financiën en Algemeen (w.o. communicatie en externe betrekkingen). De betreffende portefeuillehouder is binnen het bestuur het eerste aanspreekpunt voor de directeur. Relevante zaken worden ook altijd binnen het bestuur als geheel besproken. Met deze werkwijze werkt het bestuur aan een goede prioriteitstelling en een optimale uitvoering van de vastgestelde doelen en beleidsprioriteiten.

Het bestuur werkt onbezoldigd. Onkosten zoals reiskosten kunnen worden gedeclareerd.

Bestuursleden worden benoemd door de algemene ledenvergadering voor een periode van 4 jaar met de mogelijkheid tot verlenging.

Bestuursleden noch directie hebben nevenfuncties die zouden kunnen conflicteren met hun verantwoordelijkheden voor de Milieufederatie.

Bureau

Het aantal betaalde medewerkers op het bureau bedroeg op 31 december 2016: 8 overeenkomend met 4,39 fte. De Milieufederatie Noord-Holland volgt sinds 1 januari 2009 bij haar beloningsbeleid de CAO- De Landschappen (onderdeel Raam-CAO Bos&Natuur) zonder deel te nemen aan de CAO. Het pensioen is geregeld via een overeenkomst voor alle medewerkers met de PGGM gericht op 70% van het middelloon. Onkostenvergoeding voor bestuur en medewerkers geschiedt op basis van declaratie van gemaakte onkosten.

Vrijwilligers

Van de 9 bureaumedewerkers werkt één op vrijwillige basis. Daarnaast zijn de bestuursleden op vrijwillige basis actief. Tenslotte heeft de Milieufederatie vele vrijwilligers in de ledenorganisaties, die met regelmaat deelnemen aan activiteiten van de Milieufederatie. De participatie van vrijwilligers wordt zoveel mogelijk bevorderd, onder meer door het vergoeden van onkosten voor specifieke activiteiten. Er is voor vrijwilligers, op het moment dat zij op verzoek van de Milieufederatie actief zijn een wettelijke aansprakelijkheidsverzekering van toepassing. Voor het bestuur is een bestuursaansprakelijkheidsverzekering afgesloten.

Communicatie

Communicatie is voor de Milieufederatie Noord-Holland van groot belang om haar netwerk te bereiken én effectief invloed uit te oefenen op de ontwikkelingen m.b.t. landschap, milieu en duurzaamheid in onze provincie. In onze projecten is communicatie een vast element en is het een onderdeel van de deelbegrotingen. Naast de website zijn belangrijke media: onze nieuwsbrief, het ledenbericht en twitter.

Nieuwe locatie, naam en huisstijl voor Milieufederatie Noord-Holland

Rond 1 januari 2016 is er veel veranderd bij Milieufederatie Noord-Holland. We zijn verhuist naar een ander huurpand in Zaandam, we hebben een nieuwe huisstijl en logo. Dit logo is tot stand gekomen in samenwerking tussen de 12 Natuur en Milieufederaties. Ze zijn alle verschillend, maar toch als groep herkenbaar. Daarmee volgen wij een trend bij de Milieufederaties om meer als herkenbare groep naar buiten te treden. Een ander onderdeel van de meer gezamenlijke profilering is de verandering van onze naam naar **Natuur en Milieufederatie Noord-Holland**. Deze naam wordt gebruikt bij alle uitingen van de Natuur en milieufederatie, maar is nog niet statutair doorgevoerd. Daarom wordt in overeenkomsten en bij transacties nog de statutaire naam Milieufederatie Noord-Holland gebruikt. Het bestuur overweegt nog een aantal andere statutaire veranderingen en na afronding van dit proces kunnen alle wijzigingen in een keer worden doorgevoerd.

De nieuwe naam dekt de inhoud van de werkzaamheden van de federatie beter. Natuur, landschap, milieu, energie, duurzaamheid zijn allemaal thema's waar onze federatie zich mee bezighoudt.

Onze media

- De nieuwsbrief (850 abonnees) is in 2016 8x uitgebracht en ons ledenbericht (127 organisaties) zijn verspreid.
- De website www.mnh.nl de campagnesite www.sterrendichterbij.nl en ons twitteraccount [@milieufederaties](https://twitter.com/milieufederaties) (ca. 650 volgers) zijn actieve platforms voor onszelf en betrokken bedrijven, gemeenten, beleidsmakers en inwoners van Noord-Holland.
- In maart 2016 is het activiteitenverslag 2015 "Mooi & Duurzaam Noord-Holland" in een oplage van 1250 exemplaren verspreid onder onze contacten, leden en donateurs. Een uitgebreider verslag van activiteiten van de Milieufederatie is gedaan in het Jaarverslag 2015. Deze documenten zijn in te zien via de website van de Natuur en Milieufederatie Noord-Holland www.mnh.nl

Projecten in 2016

In 2016 communiceerde de Natuur en Milieufederatie Noord-Holland over een groot aantal activiteiten. Het nieuwsoverzicht van onze website www.mh.nl/nieuws geeft hiervan een volledig overzicht. Een flink aantal van deze activiteiten deed NMNH in samenwerking met andere partners, waaronder het kustpakt in samenwerking met Natuurmonumenten, Nacht van de nacht in samenwerking met de Natuur en Milieufederaties en de Dialoogdag voor natuur- en milieuvrijwilligers, met IVN en andere TBO-organisaties. Belangrijke activiteiten waarin NMNH een trekkersrol vervulde, o.a. voor de communicatie waren cursus over ecologisch moestuinieren en uitgave van het bijbehorende blad Proef de rijke oogst, de toekenning en uitreiking van de Ster van de nacht prijs en de organisatie van de manifestatie De sterren dichterbij in Noord-Holland gekoppeld aan de Nacht van de nacht.

Verslag gericht op toezichhoudende taken

Code goed bestuur

Het bestuur maakt een onderscheid tussen zijn beleidsbepalende en toezichhoudende taak. De beleidsbepalende functie wordt vervuld door vaststelling van het meerjarenbeleidsplan, jaarplannen en beleidsvoorstellen en notities.

In het kader van de toezichhoudende taken toetst het bestuur de resultaten van de uitvoering door de werkorganisatie onder leiding van de directeur aan de geformuleerde beleidsplannen en de uitgangspunten voor het beleid.

Het bestuur onderschrijft hierbij de volgende drie principes:

1. Binnen de organisatie dient de toezichhoudende functie duidelijk gescheiden te zijn van het besturen en van de uitvoering.
2. De organisatie dient voortdurend te werken aan een optimale besteding van de beschikbare middelen ten behoeve van de doelstellingen van de organisatie.
3. De organisatie streeft naar optimale relatie met belanghebbenden, onder meer door een goede informatieverschaffing en een actieve inventarisatie van vragen wensen en klachten van alle bij de organisatie betrokken partijen en personen.

De invulling van deze principes is vastgelegd in een door het bestuur vastgestelde verantwoordingsverklaring.

Principe 1 – functiescheiding

De Milieufederatie Noord-Holland heeft de verantwoordelijkheid voor de uitvoering van het beleid intern neergelegd bij de directeur. Deze legt hierover structureel, door middel van verslagen en incidenteel, door verslag en toelichting op bestuursvergaderingen, verantwoording af. De verdeling van verantwoordelijkheden en taken tussen bestuur en directie zijn vastgelegd in een directiestatuut. De verdeling van verantwoordelijkheden en taken rond de besteding van de financiële middelen zijn vastgelegd in de Beschrijving van de administratieve organisatie. Van haar bevindingen en conclusies doet het bestuur jaarlijks verslag aan de Algemene ledenvergadering van de Milieufederatie Noord-Holland, het hoogste controlerend en beleidsbepalend orgaan van de vereniging.

Principe 2 – Optimale besteding van middelen

Bij zijn toezichhoudende functie richt het bestuur zich op het bereiken van een zo effectief mogelijke inzet van de beschikbare middelen voor de doelstellingen van de organisatie binnen randvoorwaarden van een ruimschoots voldoen aan voorwaarden van een goede bedrijfsvoering, verantwoord personeelsbeleid en continuïteit van de organisatie. Het bestuur doet deze toetsing mede aan de hand van de door de directeur voorgelegde voortgangsrapportages en kwartaal- en jaarverslaggeving betreffende de activiteiten, communicatie, financiën en personeel van de Milieufederatie. Deze rapportages evalueren de geformuleerde doelstellingen voor projecten en activiteiten, zowel inhoudelijk als kwantitatief. Hiertoe wordt o.a. gewerkt met een systeem van werkurenregistratie per medewerker per project.

Voortgangsrapportage en verslaggeving voldoen aan de door de Provincie Noord-Holland en het Centraal Bureau Fondsenwerving gestelde eisen. Tevens richt het bestuur zich naar de richtlijnen voor goed bestuur, zoals geformuleerd door de VFI (vereniging fondsenwervende instellingen).

Ter beheersing van de overheadkosten heeft het bestuur een norm geformuleerd. In samenwerking met de andere provinciale Milieufederaties zal deze norm worden geëvalueerd en eventueel bijgesteld. Dit wordt in de jaarrekening toegelicht in het onderdeel Toelichting op de onderscheiden posten van de Staat van Baten en Lasten met specificatie van administratie- en beheerskosten en kosten werving subsidies.

Principe 3 – Optimale communicatie met belanghebbenden

Het bestuur ziet communicatie als een integraal onderdeel van de beleidsplanning, zoals die plaatsvindt in het meerjarenbeleidsplan en de jaarplannen. Het is een essentieel onderdeel van de beleid beïnvloedende doelstelling en werkzaamheden van de Milieufederatie. Toetsing hiervan gebeurt onder meer door een overzicht van succesvolle communicatiemomenten op iedere bestuursvergadering.

De Milieufederatie geeft ieder zes weken een digitale nieuwsbrief uit.

Vragen om ondersteuning door lokale groepen en individuen uit en over Noord-Holland worden opgetekend en beantwoord met behulp van een actieloket-register.

De registratie en behandeling van klachten gaat met behulp van een klachtenregister.

Toezicht in 2016

Het bestuur heeft tijdens haar vergaderingen het financieel jaarverslag 2015 vastgesteld en financiële kwartaalrapportages over 2016 besproken. Op elke bestuursvergadering werd een geactualiseerd acquisitieoverzicht en liquiditeitsplanning voor het lopende jaar besproken. Hiermee werd goed zicht gehouden op de financiële situatie van de Milieufederatie. Tijdens de vergaderingen heeft de directeur daar waar zinvol gerapporteerd over de voortgang van acquisitie en uitvoering van projecten. Hiermee vond een doorlopende evaluatie van de uitvoering van het werk plaats. In juni 2016 is het jaarverslag 2015 in het bestuur besproken. In augustus en oktober van dat jaar de begroting 2017 en het reorganisatieplan waarop het was gebaseerd.

De Milieufederatie Noord-Holland werft fondsen, voornamelijk voor uitvoering door de eigen organisatie van activiteiten voor haar doelstellingen. Het bestuur heeft geconstateerd dat deze uitvoering plaatsvindt met een hoog niveau van kennis en doelmatigheid. De terugmelding door doelgroepen, partners in samenwerking en subsidieverleners is hierover over het algemeen positief.

In 2015 verlengde het Centraal Bureau Fondsenwerving de toekenning van het Keurmerk als kansspelbegunstigde organisatie voor de Milieufederatie Noord-Holland tot en met 31 december 2018. Hierbij werd geconstateerd dat op alle punten aan de CBF vereisten werd voldaan.

Informatie over activiteiten en financiële positie

Van de in te zetten financiële middelen wordt 100% besteed aan de doelstelling. In de opvatting van De Natuur en Milieufederaties, het samenwerkingsverband van de 12 provinciale Milieufederaties, worden alle middelen aangewend voor de statutaire doelstellingen die gericht zijn op een maximale inspanning voor natuur- en milieu op provinciaal niveau. De kosten van fondsenwerving en de interne organisatie zijn voor het bereiken van die doelstelling noodzakelijk. Ingevolge de vereisten van het Centraal Bureau Fondsenwerving zijn echter het aandeel van acquisitiekosten van financiële middelen en de kosten van administratie en beheer zichtbaar gemaakt als aandeel van de totale kosten en de kosten uitgesplitst naar subdoelstelling of programma van activiteiten, zoals die in het Jaarplan 2016 en in het meerjarenbeleidsplan 2014-2017 zijn vermeld. Voor de kosten van acquisitie en administratie en beheer wordt een interne

norm gehanteerd van 30% van de van de totale lasten. Met 19.2% in 2016 blijft MNH onder deze norm. Aan acquisitiekosten werd in 2016 4,5% van de lasten besteed.

Primaire financiers

De voornaamste bron van financiering van de Milieufederatie Noord-Holland in 2016 was de stichting Natuur en Milieufederaties, vooral op basis van de door hen ontvangen bijdrage van de Nationale Postcodeloterij. Ook in 2016 is een belangrijk bedrag (€ 2,25 mln.) geschonken aan de stichting Natuur en Milieufederaties. Een deel van dat bedrag is ingezet voor de financiering van gezamenlijke projecten. Deels is dit bedrag ter beschikking gesteld aan de individuele provinciale Milieufederaties. Door de steun van de Nationale Postcodeloterij kan de Milieufederatie Noord-Holland vele activiteiten realiseren, die anders niet mogelijk zijn. Het belang van deze bijdrage is voor de Milieufederatie Noord-Holland groter geworden.

Om reden van bezuiniging heeft de provincie Noord-Holland de vaste boekjaarsubsidie eind 2015 beëindigd. Op grond hiervan heeft de milieufederatie de formatieomvang begin 2016 moeten beperken. De acquisitie van subsidies en opdrachten, m.n. ook die bij de Provincie Noord-Holland was echter onvoldoende om de weggevallen boekjaarsubsidie goed te maken.

Financiële Middelen en Vermogen

Het bestuur weegt het belang van realisatie van de doelstellingen en een goede projectuitvoering voortdurend af tegen het belang van een voldoende vermogenspositie voor verzekering van de continuïteit. Door de dalende inkomsten ten gevolge van de aanhoudende bezuinigingen van de provinciale en landelijke overheid ziet de Milieufederatie Noord-Holland zich gedwongen om jaarlijks een deel van de reserves in te zetten voor het uitvoeren van het jaarplan. De omvang van de reserves neemt daardoor al enige jaren af. Een onwenselijke ontwikkeling. De daling van het eigen vermogen heeft in 2016 een punt bereikt waarop het verder aangaan van risico's voor verlies niet langer verantwoord was. Het op dit punt gevoerde beleid staat hieronder bij Financiële ontwikkelingen in 2016.

Door toepassing van de richtlijn Fondsenwervende instellingen is het vermogen van de Milieufederatie in drie categorieën onderverdeeld:

1. Vooruit verworven (project)subsidies voor volgende boekjaren, ondergebracht in bestemmingsfondsen; deze zijn door de subsidiegever gebonden aan bepaalde projectmatige activiteiten en maken derhalve deel uit van het vastgelegde vermogen. Bij de vaststelling van de subsidie 2008 heeft de Provincie Noord-Holland bepaald dat voortaan het niet in het jaar van toekenning bestede bedrag moet worden vastgelegd in een egalisereserve voor besteding in volgende jaren. De egalisereserve maakt o.i. deel uit van het vastgelegd vermogen, omdat deze is gekoppeld aan de toekenning door de Provincie Noord-Holland.
De egalisereserve bedroeg per einde 2014 € 0,--. Voor 2015 heeft de provincie Noord-Holland bepaald dat geen egalisereserve meer kan worden gevormd. Ook zonder deze bepaling zou geen egalisereserve zijn gevormd.
2. Verworven middelen, bestemd voor besteding aan activiteiten in het kader van de doelstelling van de organisatie in volgende boekjaren, ondergebracht in bestemmingsreserves; Deze bestemmingsreserves worden gevuld vanuit de niet projectgebonden middelen verkregen vanuit het fonds van De Natuur en Milieufederaties en vanuit eventuele positieve projectresultaten. Ze worden actief ingezet om activiteiten die de Milieufederatie wil uitvoeren, ook indien daarvoor nog geen projectsubsidie is verkregen,

toch te kunnen beginnen en om te krap toegekende subsidiemiddelen voor projecten aan te vullen. Deze bestemmingsreserves spelen een essentiële rol in de continuïteit van het projectmatige werk van de Milieufederatie. Voor verdere toelichting op de bestemmingsreserves verwijzen wij naar de toelichting op de balans.

De vaststelling van bestemmingsreserves vindt plaats door het bestuur en wordt in het kader van de goedkeuring van de jaarrekening aan de ledenvergadering voorgelegd.

3. De continuïteitsreserve dient ter dekking van toekomstige onvoorziene exploitatieverliezen, dit ter verzekering van de continuïteit van de organisatie.

De Milieufederatie Noord-Holland heeft geen risicodragende beleggingen en streeft bij het beheer van de toevertrouwde middelen naar een redelijk rendement bij een zo laag mogelijk risico en een bijdrage aan duurzaam vermogensbeheer.

Financiële ontwikkelingen in 2016

De baten bleven in 2016 achter bij de begrote baten. Dit wordt vooral veroorzaakt door het achterblijven van de acquisitie van subsidies bij de begroting. Het tekort over 2016 is echter aanzienlijk groter dan op grond van achterblijvende baten kan worden verklaard. Dit komt vooral door extra eenmalige lasten ten gevolge van de kosten van het onvermijdelijke ontslag van een aantal vaste medewerkers. Er is over 2016 dan ook een onttrekking aan de continuïteitsreserve van € 76.565,-.

De uitvoeringskosten waren iets lager dan begroot. Er was voorzichtig begroot en de lasten komen over de meeste kostencategorieën lager uit.

Het resultaat vóór verrekening van bestemmingsfondsen en incidentele lasten in 2016 bedraagt € 18.163 negatief. Door de kosten van afvloeiing van vaste medewerkers is het resultaat vóór verrekening van bestemmingsfondsen € 92.830 negatief. Vergeleken met de begroting vertoont het resultaat een verslechtering met € 109.330.

In 2016 was de toevoeging aan bestemmingsfondsen hoger dan de onttrekking. Het resultaat na vrijval van en toevoeging aan bestemmingsfondsen is € 102.512 negatief.

In 2016 is opnieuw bezuinigd op kantoorkosten en personeelskosten. De reguliere overheadkosten zijn daardoor in absolute bedragen aanzienlijk afgenomen en ook relatief afgenomen. Dit komt tot uiting in een verlaging van het aandeel van de administratie- en beheerskosten ten opzichte van 2015.

De Milieufederatie Noord-Holland heeft in 2016 en voorgaande jaren een aanzienlijk deel van de continuïteitsreserve ingezet om de vermindering van beschikbare middelen op te vangen binnen het kader van een sociaal beleid en het optimaliseren van de activiteiten voor de doelstellingen van de vereniging. Zowel in 2015 als doorlopend in 2016 heeft de Milieufederatie er bij de Provincie op aangedrongen om de financiering op enigerlei wijze voort te zetten. Dit heeft echter maar in beperkte mate geleid tot verlening van subsidie of opdrachten, hetgeen heeft bijgedragen tot de noodzaak tot verdere reorganisatie van het personeelsbestand van de Milieufederatie. Verwerving van andere middelen heeft deze inkomstenvermindering niet voldoende kunnen compenseren.

Deze gang van zaken heeft het bestuur er toe gebracht in de loop van 2016 voorbereidingen te treffen om tot een verdere reductie van kosten te komen, die in het licht van de tegenvallende

omstandigheden een houdbare kernorganisatie zou bestendigen. Daarvoor was helaas een verdere vermindering van het personeel nodig. Samenspraak met het personeel en de leden van de vereniging zijn voorstellen uitgewerkt. Voor het uitvoeren van deze voorstellen, die eind 2016 van kracht zouden worden, was een overeenkomst nodig met de Natuur en Milieufederaties, waarmee de plannen voor 2017 en daarna van de nodige steun konden worden voorzien. Deze overeenkomst kon na een overlegfase worden bereikt. Het proces is door de Algemene ledenvergadering goedgekeurd en daarna ook het resultaat, begin 2017. Het bestuur spreekt zijn grote waardering uit voor de inzet en de betrokkenheid van alle partijen in dit proces.

Toekomst

In 2017 zijn de voorwaarden aanwezig om te komen tot een nieuwe start van de organisatie, onder meer door aanstelling van een nieuwe directeur. De kosten liggen op een niveau waarop het bereiken van een nieuw groeipad haalbaar lijkt. Wij baseren ons optimisme op het grote belang van de doelstellingen van de Milieufederatie, de toewijding van de betrokkenen aan deze doelstellingen en het weer groeiende belang dat in de samenleving gehecht wordt aan de grote milieudoelstellingen van dit moment, maar ook aan de kwaliteit van onze leefomgeving voor de bewoners van onze provincie.

Voorzitter:

Reinier van den Berg

directeur:

Sijas Akkerman

Balans per 31 december 2016

(na resultaatbestemming)

Activa	2016		2015	
	€	€	€	€
Vaste activa				
Verbouwing	-		-	
Inventaris	<u>2.984</u>		<u>4.763</u>	
		2.984		4.763
Vlottende activa				
Vorderingen:				
Debiteuren		19.336		
Overige vorderingen en overlopende activa		59.113		90.987
Liquide middelen		<u>73.863</u>		<u>81.524</u>
		<u>155.296</u>		<u>177.274</u>
 Passiva				
Reserves en fondsen				
Vrij besteedbare reserves en fondsen:				
Continuïteitsreserve	3.052		79.617	
Bestemmingsreserve	<u>-</u>		<u>25.947</u>	
		3.052		105.564
Vastgelegde reserves en fondsen				
Bestemmingsfondsen	<u>20.062</u>		<u>10.380</u>	
		<u>20.062</u>		<u>10.380</u>
Totaal eigen vermogen		23.114		115.944
Kortlopende schulden				
Crediteuren	6.701		14.205	
Belastingen en premies sociale verzekeringen	17.575		9.108	
Overige schulden en overlopende passiva	<u>107.906</u>		<u>38.017</u>	
		<u>132.182</u>		<u>61.330</u>
		<u>155.296</u>		<u>177.274</u>

Staat van Baten en Lasten over 2016

	Realisatie 2016 €	Verenigings- begroting 2016 €	Realisatie 2015 €
FONDSENWERVING			
Baten uit eigen fondsenwerving	2.035	2.000	2.096
Totaal eigen fondsenwerving	2.035	2.000	2.096
Aandeel in acties van derden	154.893	150.000	141.999
Beschikbaar uit fondsenwerving	156.928	152.000	144.095
Subsidies overheden en anderen	113.797	153.000	355.418
Overige baten en lasten	89.539	95.000	3.226
Som der baten	360.264	400.000	502.739
BESTEDINGEN			
Besteed aan doelstellingen:			
Directe projectkosten			
Thema De burger, gezondheid, veiligheid, participatie	11.194		46.712
Thema Stad en Land: een relatie	3.360		8.863
Thema Voedsel, duurzaam om de hoek	815		352
Thema Water en Land in Noord-Holland	1.029		97
Thema Natuurlijke hulpbronnen geven energie	8.206		5.321
Communicatie	-		847
	<u>24.604</u>	15.000	<u>62.192</u>
Uitvoeringskosten¹:			
Doelstellingen:			
Thema De burger, gezondheid, veiligheid, participatie	127.029		252.730
Thema Stad en Land: een relatie	45.985		65.883
Thema Voedsel, duurzaam om de hoek	32.579		22.359
Thema Water en Land in Noord-Holland	32.411		29.545
Thema Natuurlijke hulpbronnen geven energie	71.755		77.448
Communicatie	44.064		53.946
	<u>353.823</u>	368.500	<u>501.911</u>
Totaal besteed aan doelstelling	378.427	383.500	564.103
Beheer en administratie			
Kosten beheer en administratie ²	-	-	-
Resultaat voor incidentele baten en lasten	18.163-	16.500	61.364-
Incidentele baten en lasten	74.667-	-	35.237-
Resultaat na incidentele baten en lasten	92.830-	16.500	96.601-

	Realisatie 2016	Verenigings- begroting 2016	Realisatie 2015
	€	€	€
Resultaatbestemming			
Toevoeging/ onttrekking aan:			
Te verdelen tekort /overschot	92.830-	16.500	96.601-
Mutatie continuïteitsreserve	76.565-	16.500	42.071-
Mutatie bestemmingsreserves	25.947-	-	
Mutatie bestemmingsfondsen	9.682	-	54.530-
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
	-	-	-
	<hr/>	<hr/>	<hr/>

- 1) Voor een nadere toelichting van de uitvoeringskosten verwijzen wij u naar blz. 22 en 23.
- 2) Voor een nadere toelichting van de beheers- en administratiekosten verwijzen wij u naar blz. 24.

Kasstroomoverzicht

Het saldo van de geldmiddelen is in 2016 afgenomen. De oorzaak hiervan blijkt uit onderstaande analyse van de kasstromen.

	<u>2016</u>		<u>2015</u>
	x € 1.000		x € 1.000
Kasstroom uit operationele activiteiten:			
Overschot/tekort	103-		42-
Bij: afschrijving materiële vaste activa	<u>2</u>		<u>50</u>
	101-		8
Aanpassingen voor:			
Mutaties voorzieningen opgenomen in staat van Baten en Lasten	-		-
Veranderingen in werkkapitaal:			
Mutatie vorderingen	12		48
Mutatie bestemmingsfondsen	10		55-
Mutatie kortlopende schulden	<u>71</u>		<u>-</u>
	<u>93</u>		<u>7-</u>
	8-		1
Kasstroom uit investeringsactiviteiten:			
Investerings in materiële vaste activa	-	-	-
Kasstroom uit financieringsactiviteiten:			
Netto kasstroom	<u>8-</u>		<u>1</u>
Mutatie geldmiddelen	<u>8-</u>		<u>1</u>

Toelichting op de balans en staat van Baten en Lasten

Algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening

De vereniging is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel en Fabrieken onder nr. 40634265.

De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanspost anders wordt vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen, indien zij vóór het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

De jaarrekening is opgesteld conform de Richtlijn Fondsenwervende instellingen van de Raad voor de Jaarverslaggeving (RJ 650), waarbij onderscheid is gemaakt tussen fondsenwerving en de bestedingen daarvan naar zes doelstellingen.

Continuïteit

De provincie Noord-Holland heeft besloten de boekjaarsubsidie per 1 januari 2016 te beëindigen. In 2016 is er subsidietoekenning en opdrachtverlening aan de Milieufederatie Noord-Holland geweest. Deze, en de verwerving van andere middelen, was echter onvoldoende om te voorkomen dat er ook in 2016 opnieuw verlies werd geleden. Dit verlies en de matige vooruitzichten voor 2017 hebben het bestuur van de Milieufederatie Noord-Holland gedwongen om tot een drastische verdere inkrimping van het aantal medewerker over te gaan. De transitiekosten, die hiermee zijn gemoeid, zijn overeengekomen in 2016 en zijn als korte schuld opgenomen in de balans. Deze dragen in aanzienlijke mate bij aan de hoogte van het verlies over 2016.

De Nationale Postcodeloterij heeft het werk van de Natuur en Milieufederaties opnieuw begunstigd met eenzelfde bedrag als de afgelopen jaren werd toegekend. Dit biedt, samen met aanvullende acquisitie, mogelijkheden voor continuïteit in 2017. Deze is echter, mede gezien de afgenomen vermogenspositie van MNH, nog afhankelijk van de verwerving van voldoende subsidies en opdrachten voor 2017 en verdere jaren.

In 2017 wordt de continuïteit van de Milieufederatie Noord-Holland ondersteund door een overeenkomst met De Natuur en Milieufederaties, die o.a. voorziet in een liquiditeitsvoorschot van € 70.000.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Materiële vaste activa.

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs, verminderd met de op basis van de geschatte economische levensduur bepaalde afschrijvingen. De afschrijvingen bedragen een vast percentage van de verkrijgingsprijs.

Vorderingen

De vorderingen worden opgenomen tegen nominale waarde onder aftrek van de noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid.

Continuïteitsreserve

Het bestuur van MNH streeft een goede verzekering van de continuïteit van MNH na. Daartoe dient de som van GSN fonds en de Continuïteitsreserve een bedrag te zijn van € 400.000. Zolang dit bedrag niet is bereikt, voegt het bestuur MNH jaarlijks het exploitatiesaldo toe aan de

continuïteitsreserve.

Bestemmingsreserve reorganisatie

Het bestuur van de Milieufederatie Noord-Holland heeft een bestemmingsreserve reorganisatie gevormd, bestemd voor het opvangen van verliezen die in 2015 en daarna kunnen voortvloeien uit aanpassingen van de organisatie ten gevolge van veranderende en verminderende inkomsten door wijziging in het subsidiebeleid van de huidige subsidieverleners van de Milieufederatie. Deze bestemmingsreserve is in 2016 ingezet voor de kosten van transitievergoedingen.

Bestemmingsfondsen

De hoogte van de fondsen wordt bepaald op basis van de verantwoorde baten minus de directe projectkosten en uitvoeringskosten eventueel gecorrigeerd met verwachte verliezen. Voor komende boekjaren voor projecten verworven subsidies zijn in deze bestemmingsfondsen opgenomen. Deze worden gerekend als baten voor het huidige boekjaar en van daaruit toegevoegd aan de bestemmingsfondsen. De bestemming wordt bepaald door derden. Deze subsidies zijn door de subsidiegever gebonden aan bepaalde projectmatige activiteiten en maken derhalve deel uit van het vastgelegde vermogen.

Grondslagen voor de bepaling van het resultaat

Baten uit eigen fondsenwerving

Onder deze categorie worden gelden verantwoord, die door de gever vrijwillig zijn afgestaan en geen (evenredige) tegenprestatie vormen voor geleverde goederen en of diensten.

Kosten uit eigen fondsenwerving

Alle kosten van activiteiten, die direct of indirect ten doel hebben mensen, bedrijven of instellingen te bewegen geld te geven voor één of meer van de doelstellingen, worden aangemerkt als kosten fondsenwerving.

Resultaat verkopen artikelen en/of gebruikte goederen

Onder deze categorie wordt het resultaat verantwoord van de verkoop van artikelen en/of gebruikte goederen. Dit resultaat wordt bepaald op basis van de netto-omzet verminderd met de kostprijs van de verkochte artikelen en/of goederen en toegerekende uitvoeringskosten.

Aandeel in gezamenlijke acties

Onder deze categorie wordt het toekomstige deel van het netto-resultaat van gezamenlijke acties van éénmalige of tijdelijke samenwerkingsverbanden verantwoord.

Aandeel in acties van derden

De toegezegde bijdragen uit nationale loterijen, puzzelacties van bladen e.d. en/of andere fondsenwervende instellingen worden verantwoord onder deze categorie. Hierbij is te denken aan gelden van de Nationale Postcodeloterij, maar ook aan gelden van aangesloten organisaties. Het aandeel wordt bepaald op basis van de netto toezegging verminderd met gemaakte verwervingskosten.

Subsidies overheden en anderen

Onder deze categorie worden toegezegde subsidies van overheden, bedrijven en instellingen verantwoord. Onder subsidies zijn te verstaan bijdragen, die door de verstrekker afhankelijk zijn gesteld van de uitvoeringskosten van een project.

Bestedingen

Onder de bestedingen worden de volgende kosten verantwoord:

- directe projectkosten
- aandeel in de uitvoeringskosten.

Uitvoeringskosten

Onder de uitvoeringskosten worden de kosten verantwoord van de eigen organisatie. De personeelskosten zijn binnen de doelstellingen verdeeld op basis van urenregistratie en de

werkelijke personeelskosten per medewerker. De andere kosten zijn conform deze urenregistratie verdeeld over de doelstellingen.

Beheer- en administratiekosten

Ingevolge aanpassing van de Richtlijn voor de Jaarverslaggeving 650, dient een fondsenwervende instelling met ingang van 2008 aan te geven welk deel van de kosten is gemaakt voor beheer en administratie. De 12 Milieufederaties stellen zich op het standpunt dat deze kosten gemaakt worden voor het realiseren van de doelstellingen van deze organisaties en tot de uitvoeringskosten behoren. Ter uitvoering van de RJ 650 wordt ook een toelichting op de onderscheiden posten van de Staat van Baten en Lasten opgenomen, waarin de kosten van fondsen- en subsidiewerving en beheer en administratie apart zijn gespecificeerd.

Incidentele baten en lasten

De afzonderlijke posten zijn toegelicht onder de toelichting van de baten en lasten

Belastingen

De milieufederatie Noord-Holland is voor gesubsidieerde en uit fondsenwerving gefinancierde activiteiten vrijgesteld van BTW. Per 1 januari 2014 is de vrijstelling voor sociaal-culturele prestaties door de belastingdienst bij mondelinge mededeling van een medewerker van het ministerie van financiën ingetrokken. Hiervan is echter nog geen schriftelijke bevestiging ontvangen. Voor werken in opdracht en detachingsactiviteiten is derhalve BTW van toepassing; de federatie is voor de vennootschapsbelasting niet belastingplichtig.

Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

Huurovereenkomsten

De specificatie luidt als volgt:

Object	Huur via	Einde huur	Opzeg- termijn	Huur per jaar	Prijspeil
Kantoorpand * Kleine Tocht 4-A	Hörnstenen B.V.	30-11-2017	3 mnd.	€ 9.739	2017
Copying/ Printing	Xtandit	31-12-2017	90 dagen	€ 1.900	2017

Verzekeringsovereenkomsten

De specificatie luidt als volgt:

Soort	verzek.maatsch.	Einde ovk.	Nieuwe termijn	Premie p.j.	Prijspeil	Verzekerde waarde
Aansprakelijkheid	Nat.-Nederlanden	01-01-2018	1 jaar	€ 182	2017	€ 1.250.000
Ongevallen (overlijden) Ongevallen (invaliditeit)	Nat.-Nederlanden	12-02-2018	1 jaar	€ 534	2017	€ 4.537 € 68.067
Schade inventaris	Nat.-Nederlanden	01-01-2018	1 jaar	€ 182	2017	€ 40.000
Bestuurdersaanspr.	HDI-Gerling	18-11-2017	2 mnd	€ 877	2017	€ 1.000.000
Verzuimverzekering	De Amersfoortse	31-12-2018	3 jaar	€ 2.055	2017	€ 124.659

Toelichting op de onderscheiden posten van de balans

Activa

Materiële vaste activa	Verbouwing €	Inventaris €	Totaal €
Boekwaarde 1-1-2016	-	4.763	4.763
Bij: investeringen	-	-	-
	-	4.763	4.763
Af: afschrijving	-	1.779	1.779
	-	2.984	2.984
Boekwaarde 31-12-2016	-	2.984	2.984
Afschrijvingspercentages	10%	20%	

Alle onder de materiële vaste activa opgenomen inventaris zijn dienstbaar aan de bedrijfsvoering. Wegens een verhuizing naar een andere gehuurde kantoorruimte per 31 december 2015, is per die datum de resterende waarde van het huurdersbelang van MNH vervroegd afgeschreven.

Vorderingen

	31-12-2016 €	31-12-2015 €
<u>Debiteuren</u>		
Debiteuren	19.336	-

Overige vorderingen en overlopende activa

Te vorderen subsidie provincie N-Holland	7.280	54.000
Te vorderen subsidie overige subsidiënten	13.575	21.260
Te vorderen acties derden	31.062	4.240
Waarborgsommen	4.038	5.873
Voorschot Raad van State	681	681
Nog te ontvangen bankrente	-	237
Te betalen pensioenpremie	312-	447
Overige vorderingen en overlopende activa	2.789	4.249
	59.113	90.987

Liquide middelen

	31-12-2016	31-12-2015
	€	€
ING Bank rentemeerrekening	81	80
ING Bank girorekening	73.782	56.512
ASN Bank Internetspaarrekening	-	24.932
	<u>73.863</u>	<u>81.524</u>

De kredietfaciliteit van € 5,000,- bij de ING Bank in in 2016 ingetrokken.

Passiva

Reserves en fondsen

Vrij besteedbare reserves en fondsen:

	2016	2015
	€	€
<u>Continuïteitsreserve</u>		
Het verloop van deze post is als volgt:		
Stand per 1 januari	79.617	121.688
Mutatie ten gunste/ ten laste van bestemmingsfondsen	9.682-	54.530
Mutatie ten laste van bestemmingsreserve	25.947	-
Mutatie uit de resultaatbestemming	92.830-	96.601-
	<u>3.052</u>	<u>79.617</u>

Bestemmingsreserves

	31-12-2015	31-12-2015
	€	€
De specificatie van deze post is als volgt:		
Bestemmingsreserve reorganisatie	-	25.947
	<u>-</u>	<u>25.947</u>
	2016	2015
	€	€

Het verloop van deze post is als volgt:

Stand per 1 januari	25.947	25.947
Onttrekking wegens afvloeiing medewerkers	25.947-	-
Onttrekking buitengewone lasten	-	-
	<u>-</u>	<u>-</u>
Stand per 31 december	<u>-</u>	<u>25.947</u>

De reserves worden toegelicht bij het onderdeel "Grondslagen voor de waardering van activa en passiva"

Vastgelegde reserves en fondsen:

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
	€	€
<u>Bestemmingsfondsen</u>		
De specificatie van deze post is als volgt:		
Bestemmingsfonds Cursus Eco-moestuiniëren		10.380
Bestemmingsfonds Omgevingswijzer Natuurinclusieve Landbouw	20.062	
	<u>20.062</u>	<u>10.380</u>

Het verloop van deze post is als volgt:

Stand per 1 januari	10.380	64.910
Mutatie	<u>9.682</u>	<u>54.530-</u>
Stand per 31 december	<u>20.062</u>	<u>10.380</u>

De reserves worden toegelicht bij het onderdeel "grondslagen voor de waardering van activa en passiva".

Kortlopende schulden

	<u>31-12-2016</u>	<u>31-12-2015</u>
	€	€
<u>Crediteuren</u>		
Crediteuren	<u>6.701</u>	<u>14.205</u>
<u>Belastingen en premies sociale verzekeringen</u>		
Afdracht loonheffing/ sociale lasten	7.226	7.988
Afdracht BTW	<u>10.349</u>	<u>1.120</u>
	<u>17.575</u>	<u>9.108</u>
<u>Overige schulden en overlopende passiva</u>		
Vakantiegeldverplichting	9.775	13.679
Vakantiedagenverplichting	2.996	11.576
Voorziening CO2 compensatie	380	380
Te betalen accountantskosten	10.574	10.574
Voorziening transitiekosten	74.667	
Overige transitoria en diverse schulden	<u>9.514</u>	<u>1.808</u>
	<u>107.906</u>	<u>38.017</u>

Toelichting op de onderscheiden posten van de Staat van Baten en Lasten

FONDSENWERVING

	Realisatie 2016 €	Verenigings- begroting 2016 €	Realisatie 2015 €
<u>Baten uit eigen fondsenwerving</u>			
Contributies, donaties, giften en schenkingen	2.035	2.000	2.096
<u>Aandeel in acties van derden</u>			
Stichting de Natuur en Milieufederaties t.b.v. uitvoeringskosten	154.893	150.000	141.999
t.b.v. directe kosten projecten	-	-	-
	154.893	150.000	141.999
In 2016 is 95,2% van alle toekenningen aan de Stichting De Natuur en Milieufederaties afkomstig van de Nationale Postcode Loterij .			
<u>Subsidies overheden en anderen</u>			
Subsidies Provincie Noord-Holland	61.400	125.000	270.000
Overige subsidies	52.397	28.000	85.418
	113.797	153.000	355.418
<u>Overige baten en lasten</u>			
Rentebaten	31	-	237
Overige baten	89.508	95.000	2.989
	89.539	95.000	3.226
Totaal ontvangsten	360.264	400.000	502.739
<u>Incidentele baten en lasten</u>			
Onttrekking inzake incidentele lasten	74.667-	-	35.237-
	74.667-	-	35.237-

Toelichting baten

Bij de begroting 2016 is Overige Baten gebaseerd op een ruimere opdrachtverlening door instellingen en bedrijven. Dit is niet volledig gerealiseerd.

Toelichting kosten beheer en administratie

De Provinciale Milieufederaties hanteren voor het inzichtelijk maken van de kosten beheer en administratie een uniforme systematiek die gebaseerd is op de aanbeveling Toepassing Richtlijn 650

voor Kosten Beheer en Administratie van de Vereniging Fondsenwervende Instellingen (VFI). De kosten voor beheer en administratie worden inzichtelijk gemaakt in een apart overzicht m.b.t. de toelichting lastenverdeling, maar worden in de staat van baten en lasten volledig toegerekend aan de doelstellingen.

Toelichting op de onderscheiden posten van de Staat van Baten en Lasten

LASTEN

	Doelstellingen					Communicatie	Realisatie 2016	Verenigings- begroting 2016	Realisatie 2015
	Thema De burger, gezondheid, veiligheid, participatie	Thema Stad en Land: een relatie	Thema Voedsel, duurzaam om de hoek	Thema Water en Land in Noord- Holland	Thema Natuurlijke hulpbronnen geven energie				
	€	€	€	€	€	€	€	€	€
Directe projectkosten	11.194	3.360	815	1.029	8.206	-	24.604	15.000	62.192
(A)	<u>11.194</u>	<u>3.360</u>	<u>815</u>	<u>1.029</u>	<u>8.206</u>	<u>-</u>	<u>24.604</u>	<u>15.000</u>	<u>62.192</u>
<u>Uitvoeringskosten</u>									
Personeelskosten	103.902	37.613	26.647	26.510	58.692	36.042	289.406	295.500	392.214
Reis- en verblijfkosten	4.059	1.469	1.041	1.036	2.293	1.408	11.305	12.000	13.827
Huisvestingskosten	5.049	1.828	1.295	1.288	2.852	1.751	14.064	19.000	40.959
Kantoorkosten	10.907	3.948	2.797	2.783	6.161	3.783	30.379	40.000	48.409
Overige uitvoeringskosten	3.112	1.127	798	794	1.758	1.079	8.668	2.000	6.502
(B)	<u>127.029</u>	<u>45.985</u>	<u>32.579</u>	<u>32.411</u>	<u>71.755</u>	<u>44.064</u>	<u>353.823</u>	<u>368.500</u>	<u>501.911</u>
Totaal lasten	(A+B) <u>138.223</u>	<u>49.345</u>	<u>33.394</u>	<u>33.440</u>	<u>79.961</u>	<u>44.064</u>	<u>378.427</u>	<u>383.500</u>	<u>564.103</u>
Gemiddeld aantal personeelsleden in loondienst (in fte's)							<u>4,45</u>	<u>4,31</u>	<u>5,75</u>

Bestedingspercentage: In overeenstemming met het door de 12 Natuur en Miliefederaties gekozen uitgangspunt is de besteding voor de doelstelling 100%.

Toelichting: de Miliefederatie Noord-Holland heeft in 2015 geen lasten gehad voor subsidies en bijdragen, aankopen en verwervingen of uitbesteed werk. Lasten voor communicatie maken deel uit van de bestedingen voor de doelstelling Burgerparticipatie. Er zijn geen kosten geweest voor eigen fondsenwerving, gezamenlijke acties, acties van derden en beleggingen. Ter wille van de overzichtelijkheid zijn deze categorieën niet vermeld in het overzicht.

Toelichting op de onderscheiden posten van de uitvoeringskosten

BESTEDINGEN

	Realisatie 2016 €	Verenigings- begroting 2016 €	Realisatie 2015 €
<u>Uitvoeringskosten</u>			
Personeelskosten:			
Salarissen	214.703	219.000	272.802
Sociale lasten	37.404	44.000	45.823
Pensioenlasten	20.821	22.000	26.680
Ziekteverzuimverzekering	4.085	6.000	5.665
Bevordering deskundigheid	1.074	1.000	633
Ingehuurd personeel	6.909	-	36.031
Overige kosten personeel	4.410	3.500	4.580
	<u>289.406</u>	<u>295.500</u>	<u>392.214</u>
Huisvestingskosten:			
Huur- en schoonmaakkosten	11.576	13.000	26.410
Doorberekende onderhuur	2.220-	2.000-	2.220-
Belastingen en verzekeringen	1.672	3.000	2.442
Energiekosten	2.904	3.000	3.242
Kleine inventarisaanschaffingen	-	-	-
Afschrijving verbouwing	-	-	8.025
Overige huisvestingskosten	132	2.000	3.060
	<u>14.064</u>	<u>19.000</u>	<u>40.959</u>
Kantoorkosten:			
Kantoorbenodigdheden	222	2.000	284
Telefoon- en internetkosten	5.213	4.000	5.548
Porti- en vrachtkosten	1.931	4.000	3.836
Druk- en kopieerkosten	3.014	6.000	7.751
Administratie-, advies- en accountantskosten	13.389	14.000	13.972
Vakliteratuur en abonnementen	1.434	3.000	5.507
Automatiseringskosten	2.680	3.000	2.818
Afschrijving inventaris	1.779	2.000	7.289
Overige kantoorkosten	717	2.000	1.404
	<u>30.379</u>	<u>40.000</u>	<u>48.409</u>
Overige uitvoeringskosten:			
Bestuurskosten	1.164	1.500	968
Jaarverslag	1.154	500	869
Juridische kosten	5.547	-	-
Reis- en verblijfkosten	11.305	12.000	13.827
Overige uitvoeringskosten	803	-	4.665
	<u>19.973</u>	<u>14.000</u>	<u>20.329</u>
Totaal uitvoeringskosten	<u>353.823</u>	<u>368.500</u>	<u>501.911</u>
Directe projectkosten	<u>24.604</u>	<u>15.000</u>	<u>62.192</u>
TOTALE UITGAVEN	<u>378.427</u>	<u>383.500</u>	<u>564.103</u>

Toelichting op de onderscheiden posten van de Staat van Baten en Lasten met specificatie van administratie- en beheerskosten en kosten werving subsidies.

LASTEN	Doelstellingen										
	Thema De burger, gezondheid, veiligheid,	Thema Stad en Land: een relatie	Thema Voedsel, duurzaam om de hoek	Thema Water en Land in Noord-Holland	Thema Duurzame Energie	Communicatie	Kosten werving subsidies	Administratie- en beheerskosten	Realisatie 2016	Verenigingsbegroting 2016	Realisatie 2015
	€	€	€	€	€	€	€	€	€	€	€
Directe projectkosten	11.194	3.360	815	1.029	8.206	-	-	-	24.604	15.000	62.192
	11.194	3.360	815	1.029	8.206	-	-	-	24.604	15.000	62.192
<u>Uitvoeringskosten</u>											
Personeelskosten	83.849	30.354	21.504	21.394	47.364	29.086	15.049	40.806	289.406	295.500	392.214
Reis- en verblijfskosten	3.275	1.186	840	836	1.850	1.136	588	1.594	11.305	12.000	13.827
Huisvestingskosten	4.075	1.475	1.045	1.040	2.302	1.413	731	1.983	14.064	19.000	40.959
Druk- en kopieerkosten	873	316	224	223	493	303	157	425	3.014	6.000	7.751
Automatiseringskosten	776	281	199	198	439	269	139	378	2.680	3.000	2.818
Documentatie en vakliteratuur	415	150	107	106	235	144	75	202	1.434	3.000	5.507
Kantoorkosten excl. drukwerk en automatiseringskosten								9.862	9.862	14.000	18.361
Administratie- en accountantskosten								13.389	13.389	14.000	13.972
								-	-	-	-
Juridische kosten	1.607	582	412	410	908	557	288	782	5.547	-	-
Bestuurs- en overige kosten								3.121	3.121	2.000	6.502
Totaal uitvoeringskosten	94.872	34.344	24.331	24.206	53.590	32.909	17.027	72.543	353.823	368.500	501.911
Totaal lasten	106.066	37.704	25.146	25.235	61.796	32.909	17.027	72.543	378.427	383.500	564.103
Verdeling lasten excl. Beheer- en administratiekosten	28,0%	10,0%	6,6%	6,7%	16,3%	8,7%	4,5%	19,2%	100,0%		
Verdeling subsidiewervings- en B&A-kosten	32.157	11.641	8.247	8.205	18.165	11.155			89.570		
Totaal lasten per doelstelling	138.223	49.345	33.393	33.440	79.961	44.064			378.427		
Verdeling lasten incl. Beheer- en administratiekosten	36,5%	13,0%	8,8%	8,8%	21,1%	11,6%			100,0%		

Toelichting: de Milieufederatie Noord-Holland heeft in 2016 de gespecificeerde lasten gehad voor verwerving van subsidies en bijdragen.

Lasten voor communicatie maken deel uit van de bestedingen voor de doelstelling Burgerparticipatie. Er zijn geen kosten geweest voor eigen fondsenwerving, gezamenlijke acties en acties van derden. Ter wille van de overzichtelijkheid zijn deze categorieën niet vermeld in het overzicht.

Bezoldiging directie

Het bestuur van de Milieufederatie Noord-Holland heeft het bezoldigingsbeleid, de hoogte van de beloning van de directie en de hoogte van de andere bezoldigingscomponenten vastgesteld. Het bezoldigingsbeleid wordt periodiek geactualiseerd. De laatste evaluatie was op 5 november 2015.

Bij de bepaling van het bezoldigingsbeleid en de vaststelling van de beloning volgt de Milieufederatie Noord-Holland de RaamCAO Bos en Natuur, afdeling De landschappen.

WNT-verantwoording 2016 Milieufederatie Noord-Holland

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op de Milieufederatie Noord-Holland van toepassing zijnde regelgeving: het algemene WNT-maximum

Het bezoldigingsmaximum in 2016 voor de Milieufederatie Noord-Holland is € 179.000. Het weergegeven individuele WNT-maximum is berekend naar rato van de omvang (en voor topfunctionarissen tevens de duur) van het dienstverband, waarbij voor de berekening de omvang van het dienstverband nooit groter kan zijn dan 1,0 fte. Het individuele WNT-maximum voor de leden van [Raad van Toezicht / Raad van Commissarissen] bedraagt voor de voorzitter 15% en voor de overige leden 10% van het bezoldigingsmaximum, berekend naar rato van de duur van het dienstverband.

Bezoldiging topfunctionarissen

Leidinggevende topfunctionarissen

bedragen x € 1	Jos van de Pol
Functie(s)	Directeur
Duur dienstverband in 2016	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	0,243
Gewezen topfunctionaris?[1]	nee
Echte of fictieve dienstbetrekking?[2]	ja
Zo niet, langer dan 6 maanden binnen 18 maanden werkzaam?	n.v.t.
Individueel WNT-maximum[3]	€ 43.541
Bezoldiging	
Beloning	€ 26.982
Belastbare onkostenvergoedingen	€ 0
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 1.960
Subtotaal[4]	€ 28.942
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	-
Totaal bezoldiging	€ 28.942

Motivering indien overschrijding: zie n.v.t.

Gegevens 2015	
Duur dienstverband in 2014	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband 2015 (in fte)	0,649

Bezoldiging 2015	
Beloning	€ 57.993
Belastbare onkostenvergoedingen	€ 277
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 5.335
Totaal bezoldiging 2015	€ 63.605
Individueel WNT-maximum 2015	€ 115.459

Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen die in 2016 een bezoldiging boven het individuele WNT-maximum hebben ontvangen. Er zijn in 2016 geen ontsluitkeringen betaald aan overige functionarissen die op grond van de WNT dienen te worden vermeld, of die in eerdere jaren op grond van de WOPT of de WNT vermeld zijn of hadden moeten worden.

Ondertekening van de jaarrekening

Datum:

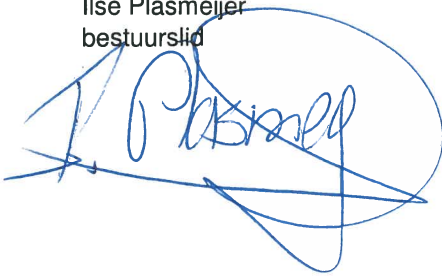

Reinier van den Berg
voorzitter

Kees Buskermolen
penningmeester

Ilse Plasmeijer
bestuurslid

Helène van Zutphen
bestuurslid

20 juni 2017
16.55 uur

De Hooge Waerder
Registeraccountants

De Hooge Waerder Registeraccountants B.V.
Kennemerstraatweg 303a
Postbus 3013
1801 GA Alkmaar
Telefoon (072) 518 00 00
Telefax (072) 518 00 99
info@dehoogewaerder.nl
www.dehoogewaerder.nl
KvK 350 303840000

Vereniging Milieufederatie Noord-Holland
T.a.v. het bestuur
Kleine Tocht 4a
1507 CB ZAANDAM

Alkmaar : 11 juli 2017
Referentie : RA/82994/2016/teverzendenstukken/controleverklaring/jb/lwe
Onderwerp :

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het bestuur van Vereniging Milieufederatie Noord-Holland.

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2016

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2016 van Vereniging Milieufederatie Noord-Holland te Zaandam gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Vereniging Milieufederatie Noord-Holland op 31 december 2016 en van het resultaat over 2016 in overeenstemming met de in Nederland geldende van toepassing zijnde grondslagen voor de financiële verslaggeving RJ 650 voor 'Fondsenwervende organisaties'.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2016;
2. de staat van baten en lasten over 2016; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Materiele onzekerheid over de continuïteit

Wij vestigen de aandacht op de paragraaf continuïteit op pagina 15 grondslagen van de jaarrekening, waarin het bestuur uiteenzet dat de jaarrekening 2016 van de vereniging ondanks het verlies van ad € 92.830 over 2016 en de afname van de reserves per 31 december 2016 is opgesteld op basis van de continuïteitsveronderstelling.

Zoals gesteld in de genoemde paragraaf is de continuïteit afhankelijk van de verwerving van voldoende subsidies en opdrachten voor 2017 en verdere jaren. Dit duidt op het bestaan van een onzekerheid van materieel belang op grond waarvan gerede twijfel zou kunnen bestaan over de continuïteitsveronderstelling van de entiteit. Deze situatie doet geen afbreuk aan ons oordeel.

Brengt de zaak verder

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Vereniging Milieufederatie Noord-Holland zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de financiële verslaggeving RJ 650 voor 'Fondsenwervende organisaties' is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Richtlijnen voor jaarverslaggeving 650 voor 'Fondsenwervende organisaties' en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Richtlijnen voor jaarverslaggeving 650 voor 'Fondsenwervende organisaties'.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de in Nederland geldende van toepassing zijnde grondslagen voor de financiële verslaggeving RJ 650 voor 'Fondsenwervende organisaties'. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht

om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de vereniging in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de vennootschap te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de vereniging haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit.
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.

- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de vereniging haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de vereniging haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de governance belaste personen onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

De Hooge Waerder Registeraccountants B.V.

[was getekend](#)

A.J.M. Leers-Wesseling
Accountant-Administratieconsulent

**BIJLAGEN
BEGROTING 2017**

MNH	2017 begroot	2016 begroot	2016 realisatie
INKOMSTEN			
Fonds Prov Milieufederaties	123.000	150.000	154.892
Subsidies Provincie NH	36.000	125.000	61.400
Acquisitie andere fondsen	46.500	28.000	52.397
Opdrachten	20.000	95.000	78.727
Diversen	2.000	2.000	12.848
TOTAAL INKOMSTEN	227.500	400.000	360.264
UITGAVEN			
UITVOERINGSKOSTEN			
Personeelskosten			
Salarissen	195.000	285.000	272.928
Ziekteverzuim verzekering	4.000	6.000	4.085
Deskundigheidsbevordering	1.000	1.000	1.074
Ingehuurd personeel			6.909
Overig	3.000	3.500	4.410
<i>subtotaal</i>	203.000	295.500	289.406
Huisvestingskosten			
Huur en schoonmaak	13.000	13.000	11.576
Onderhuur	2.000	2.000	2.220
Belastingen en verzekeringen	2.000	3.000	1.672
Energie	3.000	3.000	2.904
Kleine inventaris			-
Beveiligingskosten	-	-	-
Afschrijving gebouw	-	-	-
Overig	1.000	2.000	132
<i>subtotaal</i>	17.000	19.000	14.064
Kantoorkosten			
Kantoorbenodigdheden	1.000	2.000	222
Telefoon en internet	4.000	4.000	5.213
Porti- en vrachtkosten	3.000	4.000	1.931
Drukwerk- en kopieëerkosten	5.000	6.000	3.014
Administratie en accountant	10.000	14.000	13.389
Abonnementen	2.000	3.000	1.434
Automatisering	2.000	3.000	2.680
Afschrijving inventaris	1.500	2.000	1.779
Overig	500	2.000	717
<i>subtotaal</i>	29.000	40.000	30.379
Overige uitvoeringskosten			
Bestuur	1.500	1.500	1.164
Jaarverslag	500	500	1.154
Proces	-	-	5.547
Reis- en verblijfkosten	5.000	12.000	11.305
Overig			803
<i>subtotaal</i>	7.000	14.000	19.973
Totaal uitvoeringskosten	256.000	368.500	353.823
DIRECTE PROJECTKOSTEN	22.500	15.000	24.604
TOTAAL UITGAVEN	278.500	383.500	378.427
RESULTAAT VOOR BIJZONDERE BATEN EN LASTEN	51.000-	16.500	18.163-

Aantal medewerkers	4	8	8
Aantal fte in dienst	2,19	4,31	4,45